

Vragenboekje

Voor dit examen zijn maximaal 61 punten te behalen; het examen bestaat uit 34 vragen.
Voor elk vraagnummer is aangegeven hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.
Bij dit examen hoort een informatieboekje.
Voor de beantwoording van vraag 10 is een uitwerkbijlage bijgevoegd.

Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening gevraagd wordt, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Opgave 1

Markt breedbandinternet neemt flink toe in 2004

ANP
AMSTERDAM

De markt voor breedbandinternet neemt stevig toe. Op 1 oktober 2004 telde Nederland 2,85 miljoen aansluitingen. Dat is 78 procent meer dan een jaar eerder. Dat liet het onderzoeksbureau Telecompaper vrijdag weten.

Telecomconcern KPN was nog altijd marktleider met zijn dochterondernemingen Planet Internet, HetNet en Xs4all. Gezamenlijk tekenden die op 1 oktober 2004 voor een marktaandeel van 26 procent.

Als de KPN-dochters op eigen kracht worden beoordeeld, zijn hun afzonderlijke marktaandelen kleiner dan die van enkele concurrenten. Op 1 oktober 2004 was Wanadoo, een dochter van France Télécom, het grootst met 15,1 procent. Daarna volgden de kabelmaatschappijen Essent en UPC met respectievelijk Athome (14,4%) en Chello (13,3%). Planet Internet volgde Chello op de voet met 13,2 procent. Vervolgens kwamen HetNet (7,2%) en Xs4all (5,6%).

bron: de Volkskrant van 20 november 2004 (aangepast)

- 2p **1** In welke fase van de productlevenscyclus bevindt breedbandinternet in Nederland zich in de periode 1 oktober 2003 tot 1 oktober 2004? Motiveer het antwoord.
- 2p **2** Bereken de toename van het aantal breedbandaansluitingen in de periode 1 oktober 2003 tot 1 oktober 2004.
- 1p **3** Bereken het aantal breedbandaansluitingen van Wanadoo op 1 oktober 2004.

Opgave 2

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 4. In informatiebron 1 staan de conclusies en adviezen van het marketingbureau Recad aan Sunnybird. Informatiebron 2 is een overzicht van de opbrengsten en kosten die Sunnybird heeft bij verhuur en verkoop van caravans. In informatiebron 3 staan nadere gegevens over de onderhoudskosten van caravans en informatiebron 4 gaat over de verzekeringskosten van caravans.

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Sunnybird is een Nederlandse importeur van Engelse caravans. De directie van Sunnybird vindt dat de resultaten de afgelopen jaren achter zijn gebleven bij de prognose. Ze vraagt zich af wat hiervan de oorzaak kan zijn en hoe zij het resultaat kan verbeteren. De directie van Sunnybird heeft marketingbureau Recad ingeschakeld voor advies. De conclusies en adviezen van het marketingbureau Recad zijn opgenomen in informatiebron 1.

- 1p **4** Geef met behulp van de cirkeldiagrammen uit informatiebron 1 een mogelijke oorzaak voor het achterblijven van de resultaten van Sunnybird in de periode 2000-2004.

Om de afzet te vergroten adviseert Recad Sunnybird om met de dealers te gaan samenwerken door samen een landelijke reclamecampagne te gaan voeren voor de Eurolux caravan.

- 2p **5** Moet men deze reclamecampagne rekenen tot collectieve of individuele reclame? Motiveer het antwoord.
- 2p **6** Geef twee voorbeelden uit de adviezen, die betrekking hebben op het marketinginstrument product.

De directie van Sunnybird is van plan om de in het advies genoemde samenwerking met campings, zie punt *c* van het Recad advies, uit te voeren als de winst bij verhuur voldoende groot is. De directie van Sunnybird wil daarom inzage hebben in de begrote kosten en de begrote opbrengsten van Sunnybird bij verhuur van caravans.

Voor het berekenen van de totale kosten per verhuurde caravan per jaar heeft een medewerker van Sunnybird een kostenoverzicht (zie de uitwerkbijlage die bij deze opgave hoort) opgesteld.

- 3p **7** Bereken met behulp van informatiebron 2 de jaarlijkse afschrijvingskosten van de Eurolux caravan bij verhuur door Sunnybird.
- 1p **8** Bepaal met behulp van de informatiebronnen 2 en 3 de totale jaarlijkse verwachte onderhoudskosten per caravan bij verhuur.

Voor de berekening van de verzekeringskosten van de caravan gaat de medewerker uit van de Caravan Standaard Verzekering van Univé, zoals die in informatiebron 4 is opgenomen.

- 2p **9** Bereken voor Sunnybird de jaarlijkse verzekeringskosten per caravan.
- 1p **10** Bereken met behulp van het kostenoverzicht op de uitwerkbijlage de verhuurkosten per caravan per jaar.
- 2p **11** Bereken met behulp van informatiebron 2 de huuropbrengst voor Sunnybird per caravan per jaar.

De directie van Sunnybird heeft besloten dat zij met de verhuur van caravans zal starten als de winst per caravan gedurende de drie jaar dat deze verhuurd wordt, meer is dan de winst bij directe verkoop van de caravan.

Uit het onderzoek van de medewerker blijkt dat de verkoopkosten van één nieuwe Eurolux caravan voor Sunnybird € 450,- bedragen. Bij verhuur worden deze kosten niet gemaakt.

- 3p **12** Toon door middel van een berekening aan of de directie van Sunnybird caravans gaat verhuren aan campings.

Opgave 3

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Bloemendaal B.V. is importeur van vouwfietsen, die slechts in één uitvoering worden geleverd. Op 30 december 2005 is onderstaande voorlopige balans opgesteld.

Voorlopige Balans Bloemendaal B.V. per 30 december 2005 (bedragen in €)

Vaste activa	300.000	Geplaatst aandelenvermogen	70.000
Voorraad	127.000	Reserves	150.000
Debiteuren	85.400	Lang vreemd vermogen	90.000
Overige vlottende activa	40.000	Kort vreemd vermogen	142.400
Liquide middelen	<u>10.000</u>	Winst	<u>110.000</u>
	<u>562.400</u>		<u>562.400</u>

Toelichting balans:

- De voorraad wordt volgens het fifo-systeem (first in first out) gewaardeerd.
- In 2005 zijn de inkooprijzen voortdurend gedaald.
- De voorraad op bovenstaande balans bestaat uit:
  - 60 vouwfietsen met een inkooprij van € 610,- per fiets;
  - 80 vouwfietsen met een inkooprij van € 605,- per fiets;
  - een aantal vouwfietsen met een inkooprij van € 600,- per fiets.

2p **13** Bereken hoeveel fietsen met een inkooprij van € 600,- volgens de voorlopige balans in voorraad moeten zijn.

De directeur heeft aan de hand van de voorlopige balans de current ratio (*zie formuleblad vraag 15*) berekend. Hij heeft de administrateur gevraagd om aan te geven welke wijzigingen nog in de voorlopige balans moeten worden aangebracht en of de wijzigingen van invloed zijn op de door hem berekende current ratio.

Volgens de administrateur moet alleen nog onderstaande verkoop in de administratie verwerkt worden.

- De verkoop op 31 december 2005 van 160 vouwfietsen voor € 750,- per fiets. De verkoop is op rekening en de afnemer zal in januari 2006 de nota betalen.

3p **14** Bereken met welk bedrag de op de balans vermelde winst zal toenemen door de verkoop van 31 december 2005.

Om de invloed op de current ratio per 31 december 2005 vast te stellen, wil de directeur weten of door de verkoop de vlottende activa in waarde zijn veranderd.

2p **15** Is de waarde van de vlottende activa door de verkoop van 31 december 2005 toegenomen, afgenomen of gelijk gebleven? Motiveer het antwoord zonder berekening.

Opgave 4

Yoni en Joep van Dongen hebben besloten om een spaarhypothek af te sluiten voor de financiering van het huis dat zij gekocht hebben. Van de afgesloten hypothecaire lening hebben Yoni en Joep een financieel overzicht van de bank ontvangen.

Gedeelte van het financieel overzicht van de spaarhypothek (bedragen afgerond op hele euro's)

Lening	€ 200.000			
Rentepercentage per jaar	5%			
Rentevastperiode	5 jaar			
Looptijd in jaren	30			
Spaarpremie per jaar	€ 3.010			
Jaar	Schuld (€)	Rente (€)	Spaarpremie (€)	Spaarsaldo (€)
1	200.000	10.000	3.010	3.010
2	200.000	10.000	3.010	6.171
3	200.000	10.000	3.010	9.490
4	200.000	10.000	3.010	.
5	.	.	.	.
.	.	.	.	.
.	.	.	.	.
29	.	.	.	.
30	.	.	.	.

Toelichting financieel overzicht:

- de rentevergoeding over de spaarpremie is gelijk aan het te betalen rentepercentage;
- om de vijf jaar zal het rentepercentage aangepast worden aan de marktrente;
- de spaarpremie wordt telkens aan het eind van het jaar betaald;
- wijzigingen van het rentepercentage zijn van invloed op de hoogte van de spaarpremie.

2p **16** Bereken met behulp van het financieel overzicht het spaarsaldo aan het eind van het vierde jaar.

1p **17** Hoe groot is het spaarsaldo aan het eind van het dertigste jaar? Licht het antwoord toe.

Bij bovenstaande lening zal als het rentepercentage na vijf jaar stijgt, de jaarlijks te betalen spaarpremie automatisch dalen.

2p **18** Leg uit waarom een stijging van het rentepercentage na vijf jaar leidt tot een daling van de jaarlijks te betalen spaarpremie.

Opgave 5

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 5 tot en met 9. Informatiebron 5 is een horeca internetsite waarin café Dorus te koop wordt aangeboden. In informatiebron 6 staan jaarcijfers van café Dorus over de jaren 2004-2006. In informatiebron 7 staan gegevens voor de opstelling van de verwachte resultatenrekening over 2007. In informatiebron 8 staat een prijsopgave van Horecana B.V. voor de levering en installatie van een koelcel en biertap. In informatiebron 9 staan gegevens over de overeenkomsten die brouwerij Bavaria N.V. met horecazaken sluit.

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Ton Zuininga is werkzaam in de horeca. Daarnaast speelt hij in de band De Begonia's. Hij is van plan om in 2007 als zelfstandige caféhouder een café in Amsterdam te beginnen. In oktober 2006 ziet Ton op het internet een advertentie waarin café Dorus in de Amsterdamse Jordaan wordt aangeboden (zie informatiebron 5). Ton vindt deze locatie erg aantrekkelijk omdat het café geschikt is om op de zaterdagavonden met zijn band De Begonia's op te treden.

Tijdens een bezoek aan Gasman Horeca Makelaardij krijgt Ton enige jaarcijfers (zie informatiebron 6) ter inzage. Bij de overname van het café dient een bedrag voor goodwill betaald te worden.

- 2p **19** Bereken met behulp van informatiebron 5 het bedrag aan goodwill dat bij overname van café Dorus gevraagd wordt.

De in informatiebron 6 vermelde jaarcijfers zijn gebaseerd op de bedrijfsgegevens van de oude eigenaar, waarbij het bedrijfspand in eigendom is van de onderneming.

- 3p **20** Toon met behulp van een berekening aan dat de verwachte winst in 2006 € 48.000,- zal zijn.

Volgens een vuistregel in de horeca mag de goodwill niet meer bedragen dan 3,5 maal de te verwachte jaarlijkse winst. Ton wil controleren of de gevraagde goodwill in overeenstemming is met deze vuistregel als hij café Dorus overneemt.

- 2p **21** Toon aan dat het gevraagde bedrag van de goodwill voldoet aan bovenstaande vuistregel.

- 1p **22** Op grond van welk(e) gegeven(s) uit informatiebron 6 zal de bedongen goodwill lager zijn dan het bedrag volgens bovenstaande vuistregel.

Ton vraagt zich af of de geplande optredens van De Begonia's in 2007 een positieve invloed zullen hebben op de winst van 2007.

- 3p **23** Toon met behulp van een berekening aan (zie informatiebronnen 6 en 7) of de geplande optredens van De Begonia's in 2007 een positieve invloed zullen hebben op de verwachte winst van 2007.

Tijdens het bezoek aan Gasman Horeca Makelaardij blijkt dat naast de aankoop van het café nog een aantal investeringen gedaan moet worden. Een nieuwe koeling en een nieuwe tapinstallatie zijn noodzakelijk.

- 1p **24** Bereken met behulp van de informatiebronnen 5 en 8 het totale bedrag dat Ton moet investeren indien hij café Dorus koopt.

Voor de aankoop van het bedrijfspand wil de bank een hypothecaire lening verstrekken van maximaal 75% van de taxatiewaarde van het pand. Ton kan een bedrag van € 75.000,- inbrengen als eigen vermogen.

- 2p **25** Toon met behulp van een berekening aan dat Ton niet over voldoende eigen vermogen beschikt om samen met de hypothecaire lening café Dorus te kunnen kopen.

Ton wil onderzoeken of het mogelijk is om met hulp van Bavaria N.V. café Dorus te kopen. Ton sluit dan als café-eigenaar met Bavaria N.V. een tweetal overeenkomsten af:

- een drankenafname-overeenkomst (overeenkomst A) *en*
- een overeenkomst (B) tot geldlening (zie informatiebron 9).

Naast de in de overeenkomsten vermelde toezeggingen wil Bavaria N.V. Ton maximaal 85% van het totaal nog te investeren bedrag aan leningen verstrekken.

- 1p **26** Welk direct financieel voordeel heeft Ton als hij overeenkomst A met Bavaria N.V. afsluit?
- 1p **27** Noem een nadeel voor Ton van het afsluiten van drankenafname-overeenkomst A.
- 1p **28** Noem een reden waarom Bavaria N.V. minder risico zal lopen dan de bank bij het verstrekken van de lening aan Ton.
- 2p **29** Kan Ton café Dorus aankopen als hij de overeenkomsten met Bavaria N.V. sluit? Motiveer het antwoord met behulp van een berekening.

Opgave 6

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Does B.V. is een groothandel in hondenkussens en levert verschillende modellen hondenkussens aan dierenpeciaalzaken in de gehele Benelux.

Van model Prairie is voor 2006 de volgende opbouw van de verkoopprijs bekend.

Verkoopprijs Prairie	
vaste verreken prijs (v.v.p.) ¹⁾	€ 21,-
opslag overige kosten	€ 3,-
opslag nettowinst	€ 6,-
verkoopprijs	€ 30,-

¹⁾ De v.v.p. van € 21,- bestaat uit de geschatte gemiddelde inkoopprijs (€ 19,-) en de geschatte inkoopkosten per stuk (€ 2,-).

In onderstaande tabel staan de werkelijke kosten van het model Prairie over het eerste kwartaal van 2006. In het eerste kwartaal 2006 zijn 380 stuks Prairie ingekocht en verkocht.

Kosten Prairie eerste kwartaal 2006	
inkopen	€ 7.255,-
inkoopkosten	€ 684,-
overige kosten	€ 2.160,-
totaal	€10.099,-

- 1p **30** Geef een voorbeeld van variabele inkoopkosten.
- 2p **31** Bereken het totale budgetresultaat. Geef aan of dit resultaat voordelig of nadelig is.

De werkelijke verkoopprijs van Prairie was in het eerste kwartaal 2006 € 30,- per stuk.

- 2p **32** Bereken met behulp van het budgetresultaat de gerealiseerde winst op Prairie over het eerste kwartaal van 2006.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Opgave 7

Albert Heijn versus Unilever

De rechtbank in Arnhem wees donderdag vonnis in een kort geding dat Unilever had aangespannen. Het concern beticht Albert Heijn van merkinbreuk: de huismerken zouden nauwelijks te onderscheiden zijn van Unilevers eigen producten.

De rechter gaf de fabrikant van A-merken op twee punten gelijk: zowel de verpakking van Albert Heijns pindakaas (met blauwe deksel) als die van de margarine ‘Voor op brood’ lijken teveel op de verpakkingen van Unilevers producten.

bron: de Volkskrant van 29 april 2005 (aangepast)

Unilever heeft veel verschillende merknamen. Voor margarine voert ze onder andere de merken Blue Band, Bona en Zeeuws Meisje.

- 1p **33** Noem met betrekking tot het marketinginstrument promotie een nadeel van het voeren van veel merknamen in plaats van het voeren van één merk voor alle producten. Licht het antwoord toe.

De verkoopprijzen van de huismerken zijn in de supermarkt lager dan die van de A-merken. De brutowinstmarge van supermarkten op de huismerken is echter hoger dan die op de A-merken.

- 2p **34** Is voor de supermarkten de inkoopprijs van de huismerken lager of hoger dan die van de A-merken? Motiveer het antwoord.

Einde